

TMMOB
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
İSTANBUL İL KOORDİNASYON KURULU

ÖLÇÜ

Mühendislikte, Mimarlıkta ve Planlamada

NİSAN 2017 ÖZEL SAYI

**BU GİDİŞE
DUR DE!**

İÇİNDEKİLER

3 "Görev + yetki + sorumluluk" Bakımından Anayasa Değişikliği

5 Çevre Mühendisleri, Anayasa Değişikliği ve Referandum

9 İktidarın Enerji Politikalarına HAYIR!

11 Neden HAYIR Diyoruz?

12 Denetlenebilir bir Kamu Yönetimi için: HAYIR!

14 Kimyasal Tepkimedenden Toplumsal Tepkimeye...

15 Plansız, Programsız, Gayri Kanuni Uygulamalarla Ülkemiz Madenciliğinin Yok Edilmesine HAYIR!

18 Çağrımız Tüm Üyelerimize: Çocuklarımızın Geleceği için HAYIR'da Buluşalım

20 "Hakların Güvence Altına Alınmadığı ve Güçler Ayrılığının Belirlenmediği Bir Toplumun Anayasası Yoktur"

22 "Hayır" Demeye Devam Edeceğiz!

24 "Hayır" ve "Tarım"

26 Kadınlar "Hayır" Diyor!

Ö L Ç Ü

**Mühendislikte, Mimarlıkta ve Planlamada
NİSAN 2017 ÖZEL SAYI**

Sedat DUREL (Çevre Mühendisleri Odası) - F. Kemal ÖZOĞUZ (Elektrik Mühendisleri Odası)
Deniz DEMİRKAN (Fizik Mühendisleri Odası) - Osman DENİZ (Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası)
Temel PİRLİ (İnşaat Mühendisleri Odası) - Münür AYDIN (Makina Mühendisleri Odası)
Ali Tuncay GÜRPINARLI, Metin Karadağ (Mimarlar Odası), Bilge MARTAN (Şehir Plancıları Odası)
Murat KAPIKIRAN (Ziraat Mühendisleri Odası)

Yapım Organizasyonu: Tmmob İstanbul İl Koordinasyon Kurulu

Matbaa: Yapım Tanıtım Yayıncılık San. ve Tic. LTD (0212 216 5149)

Yayın Türü: Yerel-Süreli

Baskı Tarihi: 27.03.2017

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu

Adına Sahibi: Cevahir Efe Akçelik

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Emrah Tuzci

Editör: Münür AYDIN

Yönetim Yeri ve Sekreteryası: Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Katip Mustafa Çelebi Mahallesi, İpek Sokak No:9

34433 Beyoğlu/İstanbul

Tel: 0212 252 95 00 – 207

Fax: 0212 249 86 74

E-posta: tmmobist@gmail.com

Web: www.ikkistanbul.org

“Görev + yetki + sorumluluk” bakımından Anayasa değişikliği...

Prof. Dr. İbrahim KABOĞLU

Hukuk devletinde yetki, bir görevi yerine getirmek için tanınır; yetkinin karşılığı olarak da mutlaka sorumluluk öngörülür. Yetki aşımı ve yetkinin kötüye kullanılması, sorumlulukla önlenir.

Erkler ayrılığında anlam kazanan görev + yetki + sorumluluk üçlüsü, anayasal denge ve denetim düzeneğinin ana halkasını oluşturur.

Sıkça şu söyleniyor: “CB’nin sorumluluğu yok 1982 düzenlemesinde; Teklif bu eksikliği gideriyor.”

Bu karşılaştırma doğru değil; iki açıdan:

- Kişi olarak CB açısından: Yürürlükteki Anayasa’ya göre CB vatana ihanet suçu işlediği iddiasıyla TBMM’de 184 milletvekili önergesi ile görüşme açılabilir; Değişikliğe göre ise, ‘suç işlediği iddiası’ ile soruşturma açılması için 301 milletvekilinin oyu gerekir. Bir de, vatana ihanet göreve bağlı olarak işlenen bir suç olduğu halde, Değişiklik, görevle ilgili olmayan suçlar için de, ilk adımın atılmasında salt çoğunluk gereğini öngörüyor.

- Yürütme olarak CB açısından: Başbakan ve bakanlar, TBMM’ye karşı bireysel ve kolektif olarak sorumlu olduk-

ları gibi; CB ile birlikte yaptıkları işlemlerden de sorumlu. Değişiklik ise, CB’nin sorumluluğu bir yana, CB yardımcıları ve bakanları da işlem ve eylemleri nedeniyle sorumlu tutmuyor. ‘Görevleriyle ilgili işledikleri suç iddiasıyla’ soruşturma istemi bile, 301 milletvekilinin oyu ile mümkün.

Görevleri bittikten sonra da...

‘Görevleri bittikten sonra da’: ‘Suç işlediği iddiası’ veya ‘görevleriyle ilgili işledikleri iddia edilen suçlar’ için soruşturma istemi, aynı kurala bağlı.

Bu nedenle, Yürütmenin sorumluluğunu tümünden ortadan kaldıran Değişiklik metni ile 1982 Anayasası, sorumluluk ilkesi açısından karşılaştırılabilir değil:

Yürütme, yasamaya karşı sorumlu değil.

Yürütme’nin yargı önünde sorumluluğunun işletilmesi için yasamanın 2/3 çoğunluğu gerekir.

Şu halde, ‘suç işleme’ halinde bile yürütme sorumluluğu veya yaptırımını, yasama inisiyatifine bağlı; kısacası, TBMM kararı olmadan yargı müdahale edemiyor.

Daha doğrudan bir anlatımla, yürütme+ yasama+ yargı üçlüsünde yürütme, ne yasama önünde (siyasal) ne de yargı önünde (cezai) sorumlu.

Değişikliği savunanlar, "halk önünde sorumlu" diyorlar.

'Halka karşı sorumluluk', seçimle ilgili bir kavram olsa da bu, sadece CB için geçerli; çünkü yardımcılarını ve bakanlarını TBMM dışından belirleyeceği gibi, izleyen yasama seçimlerinde aday göstermeyebilir de.

CB açısından, olsa olsa 2. veya 3. kez aday olduğunda gündeme gelebilir...

Kaldı ki, 'millete karşı hesap verme', siyasal bir slogan olarak kulağa hoş gelse de; hukuki bir anlamı olmadığı gibi tehlikelidir de: suç işlemenin yaptırımını, yeniden seçilmemek olabilir mi?

Anayasa yargısı denetlemez mi?

CB kararları üzerinde AYM denetim yapar. Ancak üç önemli kayıt var: OHAL KHK'leri, sonradan denetim ve Anayasa'dan kaynaklanan yetki.

1) OHAL KHK'leri, şimdi de denetim dışı; ancak değişiklik, CB'nin Bakanlar Kurulu ile birlikte kullandığı bütün yetkileri (fazlasıyla), CB'ye veriyor.

2) CB kararları: AYM'nin oluşum biçimi nedeniyle, CB kararları üzerinde etkili bir denetim yapamacağı sıkça dile getirilse de, asıl olumsuzluk, sonradan denetimden kaynaklanıyor. Radikal ve kapsamlı değişiklikler yapan bir CB kararlarının bir veya iki yıl sonra iptali, işlevsel olamaz...

3) Anayasal yetki: "Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri ile teşkilat yapısı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir" hükmü, TBMM'yi dışladığı gibi AYM'nin de yetki alanını daraltıyor.

Sorumlu organ yok, sorumlu kişi de...

Değişiklik ile arttırılan ve kişi uhdesinde yoğunlaştırılan yetki fazlalığı, 1982 ile karşılaştırılabilir değil...

Geçen yazımda, Değişikliğin 'şekil, esas ve OHAL' açısından Anayasa'ya aykırılığına işaret etmiştim. Sorumluluk ise, 'demokratik hukuk devleti' ve denge-denetim düzeneği ölçütü.

Demokrasinin özünü yansıtan çift başlı ve kurul halinde yönetim yerine 'sorumlu tek kişi yönetimi', hukuk devletine de tamamen yabancı.

Sonuç olarak; Bahçeli ve Yıldırım, "fiili durumu anayasal duruma getirelim" derken, "anayasasızlaştırma" tehlikesine işaret ediyordu. Adına dokunulmasa da, 21 Ocak metninin anayasa olarak nitelenmesini olanaksız kılan üç noksan:

- İktidarın sınırlanması (erkler ayrılığı),
- Denge ve denetim düzeneği,
- Görev+yetki ve sorumluluk.

Bu nedenle, "anayasasızlaştırmaya son" sloganı ile kurtarılan Anayasa değişikliği, bu kez, 'anayasasız dönem'e sürüklenme tehlikesi ile karşı karşıya bırakıyor Türkiye'yi.

"02.02.2017 tarihli Birgün Gazetesinde yayınlanmıştır"

Çevre Mühendisleri, Anayasa değişikliği ve referandum

TMMOB Çevre Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu

Referandumda Giderken

TBMM'den beklentimiz öncelikle mevcut parlamenter sistemin halktan yana ve demokratik bir hale getirilmesi, hak ve özgürlüklerin ve yargı bağımsızlığının güvence altına alınmasıydı. Darbe koşullarında hazırlanmış olan 1982 anayasası toplumsal ihtiyaçlarımızı karşılamaktan çok uzaktı.

1982 anayasasına ilişkin temel itiraz noktası darbe gibi ağır koşullar altında, halkın katılımı olmaksızın ve toplumsal uzlaşma sağlanmaksızın hazırlanmış oluşuydu. Ancak görüyoruz ki Türkiye yakın tarihinden ders çıkarmayarak, yeni anayasa değişikliğine OHAL döneminde girmeyi tercih ediyor. Günümüzü ve geleceğimizi etkileyecek olan bu denli hassas bir konunun birkaç ay gibi kısa bir döneme sıkıştırılması bizler açısından kabul edilebilir bir tutum değildir.

Dünyada birçok ülke OHAL ve benzeri dönemlerde anayasa değişikliğini yasaklamaktadır. Olağanüstü durumlarda yapılacak olan anayasal ve sistemsel bir değişikliğin demokratik meşruluğu olamaz. Ülkemizde yapılacak olan bir anayasa değişikliği için; hukuk ve bilim insanlarından, sivil toplumdan, halkımızdan görüş alınması gerekiyorken değil bu saydığımız kesimlerden görüş alınması, meclisteki siyasi partilerin tamamından dahi değişikliğe ilişkin görüş alınmamıştır. Anayasalar toplumsal sözleşmelerdir. Toplum birbirine ne için söz verdiğini bilmek zorundadır; bugün alınan her karar yarın tüm bireyleri bağlayacaktır. Üzerinde uzlaşılmamış bir anayasanın yürürlüğe konulması temel insan haklarına ve demokrasiye vurulmuş bir darbe olarak okunabilmektedir.

Anayasa değişikliğinin karşılaştırmalı incelemesi birçok kurum tarafından yapıldı ve internet ortamından rahatlıkla ulaşılabiliyor. Yine de Çevre Mühendisleri olarak anayasa değişikliğine ilişkin kaygılandığımız noktaları ayrıca belirtmekte fayda var.

Yapılacak olan anayasa değişikliği toplumdaki bireylerin tamamı gibi biz Çevre Mühendislerini de doğrudan ilgilendirmektedir. Emek hakkımızın, mesleğimizin, mü-

hendislik etiğinin ve ekolojik bakış açımızın anayasa ile korunması ve güvence altına alınması gerekmektedir. Değişiklik incelendiğinde ise bu haliyle geçirilecek olan bir anayasa değişikliği mesleki hak ve taleplerimizi karşılayamamaktadır.

Mühendis Asgari Ücreti

Ülkemizde birçok meslek grubu asgari geçim standardının altında ücretlendiriliyor. TMMOB'nin SGK ile imzalanmış olduğu protokolda de belirtildiği üzere yeni mezun bir mühendisin alması gereken asgari ücret 2017 yılı için 3500 TL. Buna karşılık hemen hemen hiçbir meslektaşımız okullarından mezun olduklarında bu ücretle işe başlayamıyor. Yine mühendislik mesleğinde uzmanlaşmış birçok meslektaşımız da TMMOB'nin deneyim yıllarına göre belirlemiş olduğu asgari ücretin altında çalıştırılıyor.

Ülkemizde bir anayasa değişikliği yapılacaksa, yeni anayasada insanca bir yaşam için asgari bütün ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir. Mevcut anayasa çalışan haklarının karşılanmasından bir hayli uzakken yapılması planlanan anayasa değişikliği ile mevcut haklar da tehlikeye girmektedir. Dünyadaki parlamenter sistemler ile başkanlık sistemleri karşılaştırıldığında görülmektedir ki, başkanlık rejimlerinde temel insan hakları ve çalışanların sendikal hakları daha çok ihlal edilmektedir. Bunun yanı sıra başkanlık sistemi ile yönetilen ülkelerde çalışma saatleri daha uzun tutulmaktadır.

Türkiye'nin demokratikleşmesi ve mevcut yönetim sisteminin halktan yana belirlenmesi herkes için elzemdir. Yeni bir anayasada emek hakkının koruma altına alınması, tüm iş gruplarının sendikalarca belirlenen yoksulluk sınırının üzerinde ücretlendirilmesi, sosyal devletin ulaşım, barınma, su gibi temel insan ihtiyaçlarını ücretsiz karşılaması gibi hak taleplerimiz yer almalıdır. Referandumda önümüze sunulacak olan değişiklik ise bu taleplerin hiçbirini karşılayamamakta, aksine halk refahını tehdit etmektedir.

Sendikal haklara darbe vuran, meslek odalarından yana tavır almayan, eşit işe eşit ücret öngörmeyen, in-

sanca bir yaşam ve güvenceli bir gelecek vadetmeyen bu anayasa değişikliğine **HAYIR!**

Eğitim Sistemi ve Eğitimde Cinsiyet Eşitsizliği

Eğitim sistemi son on yılda köklü bir değişimden geçmektedir. Bilimsel eğitimin yerini içi boşaltılmış gerici bir eğitim sistemi almıştır. Bilimi temel almayan eğitim sistemleri sorgulamayan ve üretmeyen bireyler yetiştirir. Bilimsel eğitim talebi mühendislik eğitimlerinin de olmazsa olmazlarından.

Mühendislik mesleği ve eğitimi toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden payını fazlasıyla almaktadır. Birçok kadın mühendis adayı öğrenimleri esnasında ve mezun olduktan sonra kadın mühendisler olarak meslek hayatlarında ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Bugün gelinen noktada kadınların eğitim ve meslek hayatında ayrımcılığa uğramasına ilişkin hiçbir düzenleme yapılmadığı gibi yönetenlerin vermiş olduğu demeçler bu ayrımcılığı derinleştirecek söylemler içermektedir.

Anayasada kadın erkek eşitliğinin teminatının temel taşı laiklik ilkesidir. Son dönemdeki gelişmeler ise anayasadaki laiklik ilkesinin sallantıda olduğunu göstermektedir; kamuoyuna yansıyan haberler kaygı vericidir. Laiklik ile ilgili çalışma yapmak yasaklanırken, birçok kişi de aynı talep nedeniyle gözaltına alınmış, tutuklanmıştır.

Eşit, parasız, bilimsel ve laik eğitim modeli içermeyen, eğitimle ilgili karar alma mekanizmasını yine tek görüşe indirgeyen, cinsiyet eşitliğini garanti altına almayan bir anayasaya değişikliğine **HAYIR!**

Çevre Görevlisi Değil Çevre Mühendisi

Çevre Mühendisliği mesleği uzun yıllardır 'Çevre Görevlisi' tanımı ile bir tutulmakta, itibarsızlaştırılmaya çalışıl-

maktadır. Farklı bölümlere istihdam yaratma kaygısıyla oluşturulan bu sistem ekolojik denge gözetilmeden kurulmuş, insan ve doğa için kritik önemde olan ekoloji bilinci bu sertifikalandırma yöntemi ile göz ardı edilmiştir. Yine bu durum meslektaşlarımız için eğitimde fırsat eşitsizliği doğurmuş birçok meslektaşımızı lisans eğitiminde almış oldukları eğitime rağmen söz konusu sertifikayı alma zorunluluğu bulunduğu için yüksek miktarlarda ücret ödemeye mecbur bırakmıştır.

Yeni anayasa değişikliği 'herkesin sağlıklı bir çevrede yaşama hakkını' tehdit eden niteliktedir. Çevre Görevlisi belgesine olduğu gibi, bilimi savunmayan, mesleklerle hakkını teslim etmeyen bu anayasa değişikliğine de **HAYIR!**

Kamuda Çevre Mühendisi

Yeni anayasa değişikliği ile birlikte Bakanlar Kurulu ve bakanların TBMM tarafından siyasi denetime tabi olması kaldırılıyor. Bakanlar Kuruluna ait olan yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına devrediliyor. Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri ile teşkilat yapısı Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir diye belirtiliyor. Cumhurbaşkanının yetkilerine bakanları atama ve görevlerine son verme yetkisi ile üst düzey kamu yöneticilerini atama ve görevlerine son verme yetkisi ekleniyor. Çerçevesi ve sınırları çizilmemiş olan bu yetkilerin kullanımı, bakanlık ve kamu düzeyinde kurumsal müdahaleler hak ve özgürlüklere müdahale riski taşımaktadır.

Yönetim anlayışını ekolojik değerlerle çizmemiş olan hiçbir yetki sahibi kişi kamuyu ekolojik hassasiyeti olan bilim insanlarıyla donatmayacaktır. Kamuda Çevre Mühendisi istihdamını ancak ekolojik bir anayasa artıracaktır. Kamuya taraflı müdahale içeren bu anayasa değişikliğine **HAYIR!**

**Kentlerimizin, Kıyılarımızın,
Doğal Yaşam Alanlarımızın
Yağmalanmasına
İzin Vermeyeceğiz!**

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

Parlamentoda Ses Olmak Ya da Kapıların Üzerimize Kapanması

Türkiye'deki parlamenter sistem her ne kadar güçlü temeller üstüne kurulmamış olsa da yine de meclis kapılarını halka açmayı başarmıştır. Açılan bu kapı; mesleğimiz ve meslektaşlarımız için içeri girerek sorunlarımızı dile getirmemize, basın açıklamaları yaparak kamuoyu oluşturmamıza, milletvekilleri vasıtası ile vermiş olduğumuz soru önergeleri ile TBMM gündemine dahil olmamıza birçok kez vesile olmuştur. Doğru bir yönetim biçimi ancak halkın yönetime katılımı ile mümkündür. Seçilen vekiller halkın iradesini temsil etmektedir ve seçici halk meclis kullanımında hak sahibidir.

Yeni anayasa değişikliği ile irademizi temsil eden vekillerden oluşan meclis devre dışı bırakılmaktadır. Meclisteki tüm bireyler halk temsiliyeti taşımaktadır. Meclisin işlevsizleştirilmesi; halkın sorgulama, sorunlarını dile getirme ve meclisini denetleme yetkisini elinden almaktadır.

Milletin iradesini tek bir akla indirgeyen bu anayasa değişikliğine **HAYIR!**

Ekolojik Bir Anayasa İhtiyacı ve Çevre Mühendisleri

Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasası insan merkezlidir ve bu insan merkezli anayasa doğanın doğal haklarını içermemektedir. Mevcut anayasanın bu yönde değiştirilmesi gerekliliği açık olduğu kadar zaruridir. Anayasa değişikliği tekliflerinde ise ekolojik bir anayasa ile ilgili hiçbir madde bulunmamaktadır. Aksine bu değişiklik doğa talanının önünü açmakta, doğayı tahrip edecek projeleri denetimden yoksun bırakmaktadır. Tüm doğal yaşam alanları tek bir kişinin inisiyatifine bırakılmıştır. Değişiklik ile ayrıca ekolojik yıkıma ses çıkarmanın, itiraz etmenin yolları da tıkanmıştır.

İklim değişikliğinin tüm dünya için alarm verdiği bir dönemde tüm ülkeler üretim biçimlerini yeniden gözden geçirmekle yükümlüdür. Aşırı tüketim aşırı enerji ihtiyacını doğurmakta, enerji politikaları ise doğaya geri dönüşü mümkün olmayan zararlar vermektedir. Bu sorunların başat nedeni olarak doğanın bir varlık olarak değil 'kaynak' olarak gösterilmesi gelmektedir. Doğal varlıkların kaynak olarak adlandırılması doğayı alınıp satılabilen bir meta haline getirmekte, sağlıklı bir doğa ve yaşam hakkını ihlal edici unsurlar içermektedir.

Bir devletin öncelikli görevi vatandaşlarının yaşamını korumak, sağlıklı bir çevrede temiz su ve sağlıklı gıda-

ya ulaşabilmelerini sağlamaktır. Doğayı bir hammadde deposu olarak gören, doğa tahribatı ile birlikte yaşam hakkımızı da riske atan bu anayasa değişikliğine **HAYIR!**

Ekolojik Yıkım ve Anayasa Değişikliği

Anayasa değişikliğinin sadece değiştirilen maddeler üzerinden değil, değiştirilen maddelerin anayasada aynı kalan maddelere olası etkisi üzerinden de değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu değişiklik Çevre Mevzuatları açısından da çeşitli sakıncalar barındırmakta, yetki ve karar alma mekanizmasını yine Cumhurbaşkanının tek bir imzasına bırakmaktadır.

Çevresel Etki Değerlendirme Raporları bir projenin olası çevre tahribatını ve sosyal çevreye verecek olduğu zararı saptamakta kullanılan önemli bir parametredir. Projenin yapılabilir ya da yapılamaz oluşu bu raporlar doğrultusunda neticeye bağlanır. Ülkemizde ÇED yönetmeliği birçok kez değiştirilmiş, her seferinde sermayenin önünü açacak ve sermayeyi denetimden yoksun bırakacak şekilde düzenlenmiştir. OHAL ile birlikte birçok proje için ÇED onayı büyük bir hızla verilmektedir ve birçok proje için de ÇED raporu oluşturma şartı aranmamaktadır. Acele kamulaştırma adı altında ekolojik öneme sahip bölgeler enerji üretim alanları olarak belirlenebilmektedir.

ÇED yönetmeliği ile ilgili birçok hukuksuzluk mevcutken, anayasa değişikliği ile birlikte bu hukuksuzlukların denetimi de elimizden alınmış olacaktır. Yine Varlık Fonu Kurulması ile birlikte denetimden muaf bir kaynak oluşturulmuş, yapılması planlanan 'mega projelere' bu kaynaktan destek aktarılacağı söylenmiştir. Yıllardır halkımızı 3. Havalimanı, Kanal İstanbul gibi büyük projelerin yaratacağı tahribata karşı uyarmaya çalıştık. Şimdi ise karşı olduğumuz bu projelerin yine halkın parası ile finanse edileceği söylenmektedir. Projelere ilişkin yetkiler, yapılacak olan değişiklik ile birlikte Cumhurbaşkanına ait olacak ve yatırımlar için 'acele kamulaştırma kararı' yine Cumhurbaşkanı tarafından verilecektir.

Yapılacak olan anayasa değişikliği bize yine ölümcül risk taşıyan nükleer santrallerin, hava kalitesinde kritik derecede kirliliğe sebebiyet veren termik santrallerin, köprü-havalimanı-otoyol gibi çevresel tahribatı son derece büyük olan yatırımların Cumhurbaşkanlığı kararnameleleri ile hayata geçirileceğini söylemektedir.

Bugünümüz, yarınımız, geleceğimiz ve doğa için hayati önem taşıyan kararları tek bir insanın almasına yetki veren, yine aynı insanın denetlenmesini engelleyen bu anayasa değişikliğine **HAYIR!**

Basın Özgürlüğü ve Ekoloji

Bağımsız bir medya ihtiyacı demokrasinin olmazsındandır. Ülkemizde ise medya bağımsızlığından bahsetmemiz mümkün değildir. Toplumun ilgilendiren konuların hemen hiçbirinde medyada bağımsız bir tartışma ortamı yaratılarak halka aktarılmamaktadır.

Tek tipleşen medyanın ekolojisi ile ilgili konularda üç maymunu oynadığı bir gerçektir. Ekolojik yıkıma sebebiyet verecek olan projelerin birçoğu medyada 'asrın projesi, 'büyük projeler' gibi şaşalı başlıklarla anlatılırken bu 'büyüklüğün' altındaki büyük yıkım gizlenmektedir. Bağımsızlığını korumuş birkaç gazete ve televizyon kanalı dışında bilim insanlarının vermiş olduğu görüşlerin hiçbirini kendine medyada yer bulamamaktadır. Tarafsızlığın bu şekilde zedelenmesi ve karar verme yetkisinin halka bırakılmaması sadece bugünlerimiz için değil gelecek nesiller için de hak ihlalidir.

Medyada çalışan ve mevcut yönetim anlayışına itirazlarını dile getiren birçok gazeteci tutuklu bulunmaktadır. Yeni anayasa ise tek adamlığı olduğu gibi tek fikri benimsemektedir. Farklı fikirler konusunda hoşgörü içermeyen bir sistemden demokrasi çıkması beklenemez.

Kuvvetler ayrılığının olmadığı, tek bir insanın yasa yürütme ve yargı üstünde tahakküm kurduğu bir anayasa girişiminde medyanın bağımsızlığı ve tarafsızlığından bahsetmek olanaksız olacaktır.

Medyanın bağımsız olamaması ekolojik meseleler ile

ilgili kamuoyu oluşturmamızı engelleyecek, halkın bilimsel gerçeklere ulaşma hakkı kısıtlanmış olacaktır.

Bir grup sermayedarı yaratmış olduğu tahribata karşın korurken, doğanın sesini kısıtlayan anayasaya **HAYIR!**

Evet Dememe, Hayır'da Buluşma Çağrısı

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi olarak halkımıza ve meslektaşlarımıza çağırımız aslında bir 'Evet' dememe çağrısıdır.

- Emek, meslek ve sendikal haklarımızın yok edilmesine Evet demeyelim.
- Mesleğimizin itibarsızlaştırılmasına Evet demeyelim.
- Doğanın talanına, sağlıklı çevrenin tahribatına Evet demeyelim.
- Denetimsizliğe, hukuksuzluğa, hesap sorma hakkımızın elimizden alınmasına Evet demeyelim.
- Tek insanın iradesine, söz hakkımızın çiğnenmesine Evet demeyelim.

Türkiye'nin aydınlık geleceği için, katılımcı demokratik ve ekolojik bir anayasanın inşası için, üreten herkesin yönetimde söz sahibi olması için, insanca bir yaşam, güvenceli gelecek için bu aynı zamanda bir HAYIR'da buluşma çağrısıdır.

Çağrımız meslektaşlarımızın ve halkımızın sesiyle büyüyecektir.

İktidarın enerji politikalarına HAYIR!

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu

Son 15 yılda uygulanan ağırlıklı ithal kaynaklara dayalı enerji politikaları, dışa bağımlılığı yüzde 75'ler düzeyine yükseltmiş, yatırımlar insana ve topluma duyarsız ve hukuk dışı bir gerçekleştirilmiş, bu uygulamalara karşı doğan muhalefet kaba ve şiddet yöntemleriyle bastırılmaya girişilmiştir.

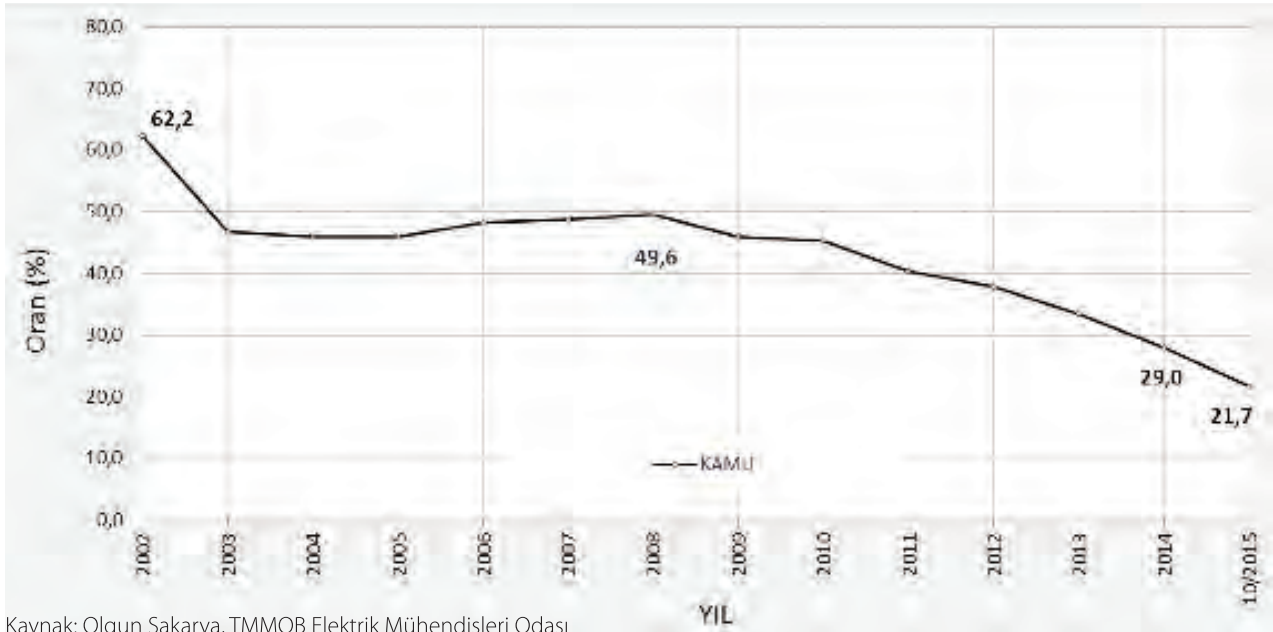
1980'lerden itibaren uygulanan neoliberal politikalar ile enerji alanının serbestleştirilmesi ve özelleştirilmesi uygulamaları özellikle son 15 yılda tırmandırılmış, elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi tamamlanmış ve üretim santrallerinin özel sektöre devri konusunda ciddi adımlar atılmıştır. Devletin, özel sektör yatırımları için kamu yararı gerekçesiyle yaptığı acil kamulaştırmalar, yalnızca sermayedarlara, yatırımcılara yaramakta; toplum, kamu ve halk yararına bir sonuç vermemektedir. Plansızlık, teknik sorunlar, yönetim zafiyeti ve kurumların içinin boşaltılmasıyla yaratılan nitelikli personel yetersizliğinin yarattığı ülkeyi karanlığa boğan 31 Mart 2015 kesintisinin ortaya koyduğu tablo, uygulanan enerji politikalarının toplumsal yarar taşımayan ve bağımsızlığımızı tehlikeye sokan bir zihniyetle sürdürüldüğünün açık göstergesi olmuştur.

Elektrik Üretiminde Kamu ve Özel Sektör Paylarının Gelişimi

Özelleştirme bedelini taksitlere bağlayan bazı kuruluşların, dolar kurundaki hızlı yükseliş sonrasında, yükselen borçlarını ödemek gerekçesiyle, tarifelerde tüketici aleyhine, yatırımcı lehine yeni düzenlemeler istemektedir. EPDK, yalnızca kayıp/kaçak oranının yüksek olduğu bölgeler için değil; tüm dağıtım bölgelerinde özel şirketlerin lehine, tüketicilerin aleyhine, yeni bazı düzenlemeler yapmıştır. TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası da, halk aleyhine olan bu düzenlemelerin iptali için idari yargıya başvurmuştur.

Elektrik Üretiminde Yerli – İthal Kaynak Payları

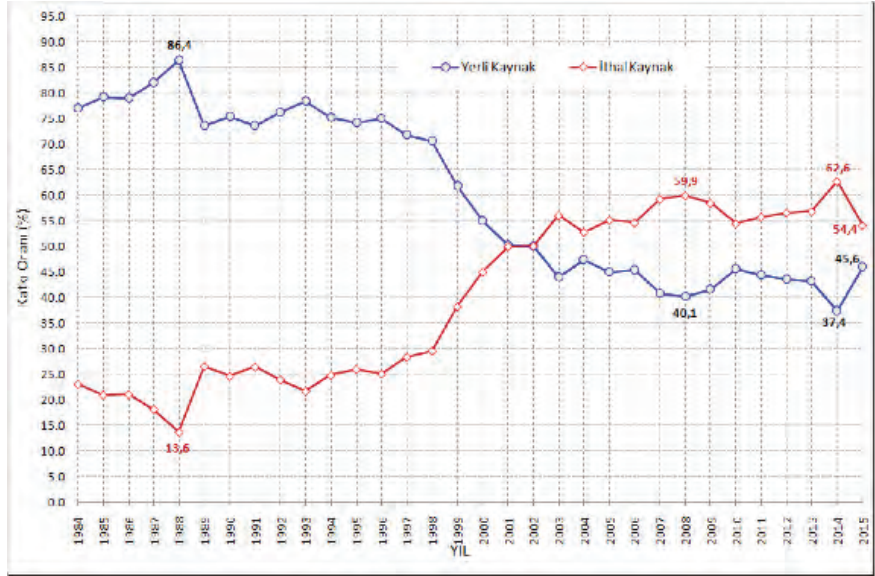
Mersin Akkuyu'da ve Sinop'ta yapılması planlanan nükleer santrallerin kaynak ve teknoloji açısından bakıldığında bu projelerin dışa bağımlılığı artıracığı, yapılan ikili anlaşmaların hukuki boyutu ve içeriği incelendiğinde açıkça görülmektedir. anlaşılmaktadır. Nükleer santral anlaşmalarının elektrik fiyatlarında genel olarak yükselmeye yol açacağı, kurulması planlanan yerlerde çevre

Kaynak: Olgun Sakarya, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası

halkının görüşleri alınmadığı, alım garantileri nedeniyle yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelimin önünü kapatacağı, atıkların depolanması ya da bertaraf edilmesine ilişkin sorunlara çözüm sunulmadığı da uzmanlar tarafından ifade edilmektedir. Nükleer santralleri denetleyecek bir mekanizmanın olmadığı ve kaza olması durumunda ortaya çıkacak zararın boyutlarının telafi edilemez düzeyde olduğu tarihsel bir gerçeklik olarak önümüzde durmaktadır. Türkiye'nin gelecekte ihtiyaç duyacağı enerjinin iyi planlandığı takdirde nükleer enerjiye gerek olmadığı ve alım garantileri nedeniyle arz fazlası yaratacakları görülmektedir. Sadece nükleer santraller konusunda 15 yıldır iktidarda olanların inatla sürdürdüğü politikalar ülkemizde sürdürülen ve tüm halka reva görülen enerji politikalarının içyüzünü göstermesi açısından önem taşımaktadır. Türkiye'de enerji alanındaki düzenlemeler toplum yararına gibi gösterilmekle birlikte, çıkar ilişkilerine dayalı, tamamen sermayeye kâr ve kamusal kaynak transferi şeklinde işleyen bir yeni modelin şu anda yerleştiği görülmektedir. Enerji Türkiye'de yerleşmekte olan bir ekonomik krizle mücadele programının derinleştirilmesinde özellikle belirlenmiş sektörlerden biri şeklinde yönetilmektedir.

Oysa en ucuz ve en temiz enerji, tasarruf edilen ve yenilenebilir kaynaklardan üretilen enerjidir. Enerji verimliliği için sanayi kuruluşları başta olmak üzere bütün tüketicilerin teşvik edilerek gerekli teknolojik ve zihniyet yenilenmesine gidilmesi, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına daha fazla yatırım ve destek sağlanması, nem enerji ithalatının azaltılması hem de doğa ve yaşam kay-

Kaynak: Olgun Sakarya, TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası

naklarımızın korunması açısından yaşamsal bir önem taşımaktadır.

Başta sanayi ve enerji olmak üzere toplumsal yaşamın bütün alanlarında, dayatılan neo liberal politikalara karşı, kamu mülkiyeti, kamusal hizmet ve toplum yararı ilkelerini temel alan demokratik ve katılımcı bir planlama ve toplumsal kalkınma perspektifinin inşa edilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Toplumda tartışılarak yükseltilecek bu ve benzeri yaklaşım, eleştiri ve önermelerin; toplumsal, ekonomik, siyasal bilinç ve karşı basınç atmosferi oluşturulmasıyla, başka çözüm yok diye dayatılan ezberlerin bozulması, mevcut olumsuz durumun aşılması ve sermayenin değil, başta emekçiler olmak üzere; toplumun yararını gözeten yeni tercih ve alternatif politikaların ağırlık kazanması, benimsenmesi ve uygulanması mümkündür.

Kirlenmeden, Kırletmeden, Barış İçinde, Eşit, Özgür, Adil, Aydınlık Bir Dünya ve Türkiye İçin **HAYIR**...

Karanlığa Gidişi Durduracağız!

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

Neden HAYIR diyoruz?

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu

Bizler Anayasanın 135. maddesine göre kurulmuş ve faaliyet gösteren bir meslek odası olarak, bu anayasa değişikliğinde görüşlerimiz dikkate alınmadığı için **Hayır** diyoruz.

Halk oylamasına sunulacak olan sistem çağdaş değerleri kapsamak yerine, rejimi değiştirmeyi hedeflediği için **Hayır** diyoruz.

Bu Anayasa değişikliği ile kuvvetler ayrılığı fonksiyonlarının birleştirilerek aynı kişi, aynı sosyal grup veya aynı siyasal parti tarafından kullanılmasını sağlayacağı ve sistemin bütün öğelerini değiştirecek sonuçlar doğuracağı için **Hayır** diyoruz.

Türkiye Varlık Fonu'na, şimdilik aktarılan kamusal varlıkların, daha da artacak olmasından, denetimsiz ve kontrolsüz biçimde birilerine peşkeş çekilmesinden kaygı duyduğumuz için **Hayır** diyoruz.

Meslek odaları olarak, görevimiz kamu ve toplum çıkarları doğrultusunda kararlar almak ve uygulamaktır. Kamu ve toplum çıkarlarını yok sayan düzenlemeler olduğu için **Hayır** diyoruz.

Toplum yararına çalışan demokratik kitle örgütü olan

meslek odamızın, mesleğin ve meslektaşlarının üzerindeki denetim yetkilerinin kaldırılma tehlikesi altında olduğu ve tek bir kişinin istemesiyle istendiği gibi düzenlenebilecek olması nedeniyle **Hayır** diyoruz.

Meslek yapılanmalarımız, uzmanlık alanlarımız, mesleğe giriş koşullarının, mesleği yapmadaki liyakat koşullarının, mesleği yapma güvencesinin subjektif niyetlere açık bir alana dönüştürülmesi tehlikesinden dolayı **Hayır** diyoruz.

Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmayan, diploma denkliği aranmayan, beyana dayalı yabancı çalışanlar nitelikli işgücü sayılarak, ülke vatandaşlarına tanınmayan hakların yabancı Mühendis, Mimar, Şehir Plancılarına tanınmasını istemediğimiz için **Hayır** diyoruz.

Mesleğimiz ve geleceğimizle oynanmasına izin verilmesini, işsiz kalmayı, düşük ücretlerle çalışmayı, diplomalı ve "nitelikli" işsiz olmayı istemediğimiz, kamu personeli rejimine yapılacak müdahalelerle, kamuda çalışan meslektaşlarımızın güvensiz bir gelecekle karşılaşma tehlikesine karşı **Hayır** diyoruz.

Bir gecede kimseye sormadan çıkarılacak KHK ile ilan edilebilecek kentsel dönüşüm alanında yer alan tüm mülkiyetlerin güvencesiz kalmasını istemediğimiz için **Hayır** diyoruz.

Orman alanlarının, sit alanlarının, kıyıların, meraların, su havzalarının bir kararname ile yapılaşmaya açılmaması için **Hayır** diyoruz.

Tapu gibi sağlam olan mesleki ve devlet geleneklerimizin yerle bir edilmemesi için **Hayır** diyoruz.

Kadastro Kanununda belirtildiği gibi ikinci kadastro bütün sonuçlarıyla hükümsüz olduğundan, ikinci bir rejim de hükümsüz olacağı için **Hayır** diyoruz.

İmar Kanunu uygulamasıyla, düzenleme ortaklık payı adı altında herkesten kesilip oluşturulan parsellerin o bölge insanların ortak kullanımına açılması gibi ülkemizin değerlerinin de tüm yurttaşlarımıza eşit dağılabilmesi için **Hayır** diyoruz.

CUMHURİYETİMİZ, LAİKLİK, MESLEĞİMİZ VE ÖZGÜRLÜKLER İÇİN HAYIR DİYORUZ...

Denetlenebilir bir kamu yönetimi için: HAYIR!

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası, İstanbul Şube Yönetim Kurulu

Tarihe bakıldığında, meslek odalarının demokratik haklar ve özgürlüklerin gelişmiş olduğu dönemlerde etki alanını genişlettiği görülecektir; baskıcı ortamlarda tam aksi bir seyir izlediği ise aşikârdır.

Meslek Odalarının 12 Mart ve 12 Eylül askeri yönetim dönemleri ve izleyen yıllardaki durumu hafızalarımızdaki tazeliğini korumaktadır. Bu dönemlerde siyasi iktidarla ilişkili, siyasi iktidarın görüş ve yaklaşımlarıyla paralellik arz eden mesleki-politik bir hat söz konusu olmuştur. Bu dönemlerin kısa sürdüğü, sürecin belirleyicisi olmadığı bilinmelidir. Çünkü mühendisler, mesleklerinin ruhuna uygun olarak, bir başka ifadeyle, mesleğin varlık nedenine uyumlu olacak şekilde, siyasi iktidarlara karşısına alma pahasına, muhalif bir kulvara oturmuş, siyasi iktidardan bağımsız meslek örgütlenmesini hayata geçirmeye yetli kadroların inisiyatifi altına girmiştir.

Dikkat edilmelidir ki, baskıcı dönemlerden sonraki mücadele pratiği, örgütlenme atağı, tarihimizde iz bırakan dönemler olarak kayıtlara geçmiştir. Teoman Öztürk ismiyle simgeleşen 70'li yılların TMMOB'u bu iddianın kanıtı olarak görülmelidir. TMMOB ve bağlı Odaları sadece mesleki-politik alanın odağına yerleşmekle kalmamış, ülke ölçeğinde demokrasi mücadelesinin tetikleyicisi olmayı başarmıştır. Birebir aynı gelişmelere sahne olmasa da, 12 Eylül'den sonra, 1980'lerin ikinci yarısı ile 1990'ların ilk yıllarında TMMOB ve bağlı Odalardaki kadrosal ve zihinsel değişimin kıymetli bir mücadele birikimine sahne olduğunu belirtmek gerekmektedir.

15 yıllık iktidarı döneminde AKP'nin meslek Odaları ile yıldızının barışmadığı bilinmektedir ve barışması mümkün değildir. Asli olarak kamusal yararı, toplumsal çıkarları korumakla sorumlu meslek odalarının, kamusal alanı talan etmekle sonuçlanacak karar ve tasarruflara imza atan bir siyasi iktidarla yıldızının barışmamasından daha doğal ne olabilir? Nihayetinde söz konusu olan bir "çıkarcı" çatışmasıdır ve mühendislerin "çıkarcı" halkın çıkarlarıyla örtüşmekte, mühendisler halkın yanında saf tutmaktadır.

AKP iktidarı döneminde meslek odaları mevzuatında önemli değişiklikler yapıldığı bilinmektedir. Değişiklikler, meslek odalarını güçsüzleştirmeyi hedeflemekte, Odaye ilişkisini zayıflatmayı, koparmayı amaçlamaktadır. Asıl hedefin ise kamusal karar ve tasarruflar üzerindeki denetimi ortadan kaldırmak olduğu bellidir. Siyasi iktidar, "köpeksiz köyde değneksiz gezmek istemekte", toplumsal hayatı bu yönde düzenlemeye çalışmaktadır.

Bizler açısından, 16 Nisan'da halk oylamasıyla karşımıza gelecek Anayasa değişiklik paketi, tam da bunu sağlamak içindir. Siyasi iktidar denetimsizliği bir yönetim biçimi olarak dayatmaktadır. Değişiklik paketinin diğer maddelerinin içerdiği antidemokratik öze dair eleştirilerimiz saklı kalmak kaydıyla, "başkanın" ve onun tarafından atanacak yardımcılarının, bakanlar kurulunun kamusal denetimden muaf tutulmasını sağlayan maddelerin kabul edilir bir tarafını bulmak mümkün değildir.

15 yıllık iktidar döneminde hemen hemen bütün

Doğanın Talanına ve
Kıyımına
İzin Vermeyeceğiz!

tmmob

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

meslek alanlarını, ulusal ve uluslararası büyük sermaye gruplarının çıkarları doğrultusunda düzenleyen bir zihniyet tarafından hazırlanan Anayasa değişiklik paketinin, kamusal denetimi tamamen ortadan kaldıracak özü, kamusal değerlerin, kentlilerin ortak kullanım alanlarının, yeşilin, doğanın talan edilmesinin karşısında hiçbir engel bırakmayacaktır. İşin en kötü tarafı ise bütün bu yetkilerin tek bir kişinin elinde toplanmasını sağlayacak olmasıdır. Bütün toplumu ilgilendiren bir konunun ister tek bir kişinin, isterse bir heyetin inisiyatifine bırakılması, şeffaflığı, katılımcılığı, demokratik mekanizmaları devre dışı bırakmak anlamı taşıyacaktır ki, aynı şekilde bu tür değişiklikleri kabul etmemiz beklenmemelidir.

Açıkçası sorun, sadece demokratik hayatla alakalı değildir. Anayasa değişiklik paketinin içerdiği maddeler Meclisi işlevsizleştirmek, parlamenter sistemi askıya almak, demokratik katılım mekanizmalarını kağıt üzerinde bırakmakla kalmayacak, 15 yıllık AKP iktidarının uygulamalarından anlaşılacağı üzere, toplumsal hayatın dâni kabuller doğrultusunda düzenlenmesine, Cumhuriyet kazanımlarının yok edilmesine dönük girişimleri kalıcı hale getirecektir.

İnşaat Mühendisleri Odası, özelde de Şubemiz, yapı güvenliğinden ulaşıma, deprem önlemlerinden iş güvenliğine kadar geniş bir yelpazede mesleki-teknik-politik mücadele hattı oluşturmaya çalışmış, 70'li yıllarda inşa edilen birinci Boğaz Köprüsüne ilişkin tartışmalardan, bugün yok edilmek istenen Kuzey Ormanlarının savu-

nulmasına kadar mesleğin evrensel kabullerinden ve kamucu çizgisinden taviz vermeden, sokakta veya hukuki yollardan mücadele etmekten geri durmamıştır. Bugün karşı karşıya kaldığımız Anayasal değişiklikler, kamu yararına olmayan projelerle ilgili hukuki mücadele koşullarının yok edilmesi tehlikesi içermektedir. Yargı bağımsızlığı tam da bu noktada önemlidir. Yargı bağımsızlığı yok edilen bir ülkede, siyasi iktidarın karar ve tasarruflarına karşı hukuk yoluna başvurmak ne yazık ki mümkün olmaktan çıkacaktır.

Anayasaların temel özelliği toplumsal uzlaşa içermesidir. Ne yazık ki ülkemizde Anayasalar olağanüstü dönemlerde yapılmış, toplumsal ve siyasal kesimlerin taşıdığı hassasiyetler Anayasalara yansımamış, metinler yönetim erkini elinde bulunduran siyasi iradenin görüş ve yaklaşımları çerçevesinde belirlenmiştir. Askeri darbe dönemlerinde görmeye alışık olduğumuz antidemokratik yöntem, ne yazık ki mevcut değişiklik paketinde de görülmüş, değişiklik önerisi toplumsal uzlaşa dikkate alınmadan hazırlanmıştır. Hatta aksine mevcut paket, toplumsal gerginliğe ve bölünmüşlüğe yol açacak özellikler içermektedir.

Bitirirken belirtmeliyiz ki, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi demokrasiden, çoğulculuktan, parlamenter sistemden, kuvvetler ayrılığından, yargı bağımsızlığından ve hukuk devletinden, kamu yönetiminin denetlenmesinden yanadır; tercihini de bu yönde kullanacaktır.

Kimyasal tepkimeden toplumsal tepkimeye...

TMMOB Kimya Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu

Kimyanın ve Kimya Mühendisliğinin temel ilgi alanı maddedir. Periyodik cetvelin maddelerin kimyasal özelliklerinin yanısıra, fiziksel ve başka özellikleri, hatta yapı taşlarını oluşturdukları canlıların duyuşsal ve düşünsel davranışlarını biçimlendiren etkenleri de kapsayan bir düzenleme olduğunu söylemek yanlış olmaz.

Periyodik cetvel Hidrojen ile başlar. Bilindiği gibi hidrojenin simgesi H'dir. H simgesi "**#HAYIR**" sözcüğünün de ilk harfidir. Bu ilginç rastlantıyı kimya dili ile açıklamaya çalışalım.

Tüm kimyasal olaylar ileri ve geri yöndeki eşzamanlı tepkimeler şeklinde gerçekleşir. İleri tepkimenin hızı geri tepkimenin hızından az ise biz sadece ileri yönlü tepkimeyi fark ederiz. Oysa ters yöndeki geri tepkime de devam etmekte, ama gözlemlenmemektedir. Gerçek hayattaki da tıpkı kimyasal tepkimelerde olduğu gibi toplumu ileri götüren ve geriye götüren toplumsal olaylar birlikte gerçekleşir.

Bu anlamda yetkilerin farklı organlara dağıtıldığı ve birbirini etkilemediği demokratik yönetimler ileri tepkimeler gibiyken, tüm karar mekanizmaların yok sayıldığı; yetkilerin, aileler, hanedanlar, bazı çıkar toplulukları ya da tek kişide toplandığı yönetimler geri tepkimeler gibidir ve toplumu geriye götürmeye meyillidir.

Doğada her şey denge konumundadır. Denge konumu ayrıca en düşük enerjili haldir de. Kimyasal denge durağan bir hal değildir. Dengede karşıt tepkimelerin hızları eşittir. Kimyasal denge durumunun toplumsal yaşamdaki karşılığı en kararlı durum olan BARIŞ halidir. Barış halinde toplumda hiç gerilim yoktur. Tüm halklar, cinsiyetler ve toplum kesimleri biri birlerine saygı duyar ve diğerlerinin varlığını kabul ederler. Denge halinin demokratik yönetimlerdeki karşılığı ise erkler ayrılığıdır. Günümüzde sadece yasama, yürütme ve yargı erklerinin ayrılığı ile dengelenmiş yönetimlere demokrasi denilebilir. Bu nedenle demokrasiler için bir önkoşul niteliğinde olan erkler ayrılığının bozulması ve tek elde toplanması; diğer bir deyişle yönetsel dengesizlik demokrasiler için geçerli değildir.

Kimya mühendisleri; bilimin ve mesleki sorumluluk-

ları gereği olarak doğal olanı, kararlı olanı, denge halini tercih edecek ve bu Anayasa Taslağı'na **#HAYIR** diyecektir. **#HAYIR** termodinamik bir zorunluluktur.

Biz Kimya Mühendisleri;

- Toplumsal gerginliklerin giderilmesi için **#HAYIR**,
- Barış için **#HAYIR**,
- Huzur için **#HAYIR**,
- Adaletsiz gelir dağılımının giderilmesi için **#HAYIR**,
- Demokrasi için **#HAYIR** diyoruz.

Plansız, programsız, gayri kanuni uygulamalarla ülkemiz madenciliğinin yok edilmesine **HAYIR!**

TMMOB Maden Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu

Madencilik, tarih boyunca uygarlıkları şekillendiren temel sektörlerden biri olmuştur. İçinde bulunduğumuz yüzyılda da, madencilik faaliyetleri olmaksızın insan yaşamının sürdürülebilmesi olası değildir. Bugün, kullandığımız en basitinden en gelişmişine hemen tüm araç, gereç, eşyadan, ilaç ve boya ham maddelerine, enerji üretimine, arabalardan, yaşadığımız evlere, bilgisayarlardan, telefonlara kadar yaşamımız için vazgeçilmez olan hemen her şeye sahip olmak, madencilik etkinlikleri ile mümkündür. Madenler, milyonlarca yılda oluşan, tüketildiğinde yenilenemeyen doğal kaynaklardır. Bu nedenle mutlaka etkin bir planlamayla ülkenin ihtiyaçları göz önüne alınarak çevreye duyarlı bir şekilde ve kamu yararı öncelikli olarak üretilmelidir.

Cumhuriyet dönemi sonrası kamu eliyle oluşturulan ve kalkınmamızın motor gücü haline gelmiş olan Ereğli Kömür İşletmeleri (EKİ/TTK), Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ), ETİBANK (ETİ Maden), Sümerbank ve MTA gibi ülkemizin yüz akı kurumlar ile anılır olan madencilik son yıllarda uygulanan yanlış politikalar nedeniyle sadece "iş

kazaları" ile anılır hale gelmiştir. Daha iyiye ihtiyaç duyulurken, 2000'li yıllar sonrası tercih edilen politikalar sonucu planlama, bilgi ve birikime dayalı kamusal madencilüğümüz hızlı bir şekilde tasfiye edilerek yerine planlama ve denetimin olmadığı, salt ocak kantar çıkışına indirgenen bir madencilik kültürü oluşmuştur.

Maden arama ve işletme süreçlerine dair izinlerin tek bir kişide toplanmasına hayır!

Madencilik faaliyetlerinin düzenlendiği 3213 sayılı Maden Kanunu her "maden kazası" sonrası bütünlükten yoksun bir şekilde onlarca kez değiştirilerek bugüne gelmiştir. 2012 yılında çıkarılan Başbakanlık Genelgesi ile maden arama ve işletme süreçlerine dair izinler kanuna aykırı bir şekilde dönemin Başbakanının iznine bağlanmıştır. Bu şekilde ruhsat izin süreçleri tek bir elde toplanarak, özellikle enerji ve metal madenciliği sektörlerinde izinler/onaylar engellenmiş madenlerin yandaş sermaye gruplarında toplanması sağlanmıştır. Konunun yargıya

taşınması sonucu Danıştay Başbakanlık Genelgesi'nin maden kanununa ve hukuka aykırı olduğuna karar vermiştir. Ancak Danıştay'ın kararına rağmen bu uygulama günümüzde de devam etmekte ve ruhsat izin hakkı kazanan dosyalar, dün Başbakanlığa gittiği gibi bugün de Bakanlık onayına gitmektedir. Bu şekilde tüm yetkilerin tek bir kişide toplanması nedeniyle izinler keyfi olarak engellenmektedir. Bu keyfiyet nedeniyle, Ülke ekonomisinin yüzde 4,1 büyüdüğü 2013 yılında madencilik sektörü yüzde 4,8 küçülmüştür¹. Ayrıca 2012 yılına kadar GSYH payı 1,5'lere kadar çıkan madencilik sektörü Türkiye ekonomisinin de kötü yönetilmesi ile birlikte 2016 yılı sonunda küçülerek 1.1'e kadar gerilemiştir².

Yeni Soma'ların Ermenek'lerin yaşanmasına hayır!

Maden sektöründe özelleştirme ve beraberinde gelen taşeronlaştırma Soma, Ermenek, Karadon, Şirvan vb. faciaları da beraberinde getirmiştir. Sektörün kurlsız, plansız ve denetimsiz bir hale gelmesinin bedelini, maden emekçileri hayatlarıyla ödemektedir. Madencilik, doğası gereği özellik arz eden ve bu nedenle bilgi, deneyim, uzmanlık ve sürekli denetim gerektiren dünyanın en zor ve riskli iş koludur. Madencilik projelerinin merkezi olarak bütüncül bir şekilde yönetilmesi ve takip edilmesi gerekmektedir. 2000'li yıllardan sonra ortadan kaldırılan planlamaya dayalı madencilik kültürümüzün yerini herhangi bir madencilik deneyimi olmayan taşeronlarla, sadece üretim odaklı, adına madencilik bile denemeyecek bir "kasketli çavuş" kültürüne geri dönüş yaşanmıştır. Taşeronlaştırma ve deneyimsiz kadrolarla yapılan çalışmaların yanına bir de Bakanlıkların asli görevleri olan Proje ve İSG denetimlerinin yerine getirilmemesi katliam boyutlarına varan kazaların yaşanmasına neden olmuştur. 2002'den sonra hızla artan ve halen sürdürülen yanlış politikalar kurlsızlık, denetimsizlik ve taşeronlaştırmayla birlikte 18 bin 287 işçi "iş kazaları" nedeniyle yaşamını kaybetmiş, birçoğu da yaralanmış ve sakat kalmıştır.

2002 yılında ortalama 380 bin olan taşeron işçi sayısı bugün 2 milyon civarına³ ulaşmıştır. Çaycılar, işçi servisleri ve güvenliklerden başlayan taşeronlaştırma; yer altı galeri kazalarına hatta ayaklarda üretilen kömüre kadar girerek kanuna aykırı bir şekilde uygulanmaya devam etmektedir.

Mühendislerin günah keçisi ilan edilmesine hayır!

Yaşanan "maden kazaları" sonrası, "kazaların" önüne geçileceği iddiası ile Maden Kanunu ve İş Sağlığı ve Gü-

venliği Kanunlarında yapılan değişikliklerle kazaların önlenmesi değil, suçun mühendislerin, iş güvenliği uzmanlarının üzerine atılmasının yolu açılmıştır. Yaşanan her iş kazasından sonra kamuoyu vicdanını rahatlatmak adına emeğini satarak yaşamını sürdürmeye çalışan mühendislerin sorumlu tutularak ceza evine gönderilmesi, asıl sorumluların koruma kalkanı haline dönüşmüştür. Maden Kanunu ile İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunları kapsamında işverenler ve kamunun önlem alma ve denetleme yükümlülüklerini yerine getirmeden, tüm suçların mühendislere yüklenmesi hukuksuzluğun hukuk haline geldiği ülkemizde artık katlanılamaz bir hale gelmiştir.

Bor madenlerinin özelleştirilmesine hayır!

5 Şubat 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile; Ziraat Bankası, BOTAŞ, TPAO, PTT, Borsa İstanbul, Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş., Türk Telekom'daki yüzde 6.68'lik Hazine hissesi, Çay İşletmeleri ile birlikte ülkemiz madenciliğinin temel taşı ve dünya bor rezervlerinin % 72'sinin imtiyaz sahibi olan Eti Maden İşletmeleri Türkiye Varlık Fonu'na aktarılmıştır.

Bor Madenlerine ait rezervlerin aranması ve işletilmesi Etibank'a yani bugün ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ diye anılan sermayesinin tamamı devlete ait olan kuruluşa aittir. 1978 yılında yayınlanan 2172 sayılı yasa ile ülkedeki bor rezervlerinin işletme yetkisinin Etibank'a verilmesinden sonra rafine bor ürünleri üretiminde yıllar içinde önemli aşamalar kaydedilmiştir. Etibank 1978 yılından 2014 yılına kadar geçen süre içinde 1.6 milyar ABD doları civarında yatırım yaparak birçok üretim tesisi kurmuş ve gerek üretim kapasitesi, gerekse dünya pazar payı açısından birinci sıraya yerleşmiştir.

Dünya Bor Rezervleri

ÜLKELER (Binton B203)	Toplam Rezerv Dağılım (%)	
Türkiye	955.000	72,7
A.B.D.	80.000	6,1
Rusya	100.000	7,6
Çin	47.000	3,6
Arjantin	9.000	0,7
Bolivya	19.000	1,5
Şili	41.000	3,1
Peru	22.000	1,7
Kazakistan	15.000	1,1
Sırbistan	24.000	1,8
İran	1.000	0,1
TOPLAM	1.313.000	100

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün, faaliyetleri sonucu Hazine'ye ödediği temettü 2015 yılında 868 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Eti Maden'in toplam satış gelirlerinin yaklaşık yüzde 97'si yurtdışı satış gelirlerinden oluşmakta olup, 2015 yılı brüt karı 1,3 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. 2015 yılı bor ürünleri ihracat tutarı 2002 yılına göre yüzde 323 artarak 787 milyon Dolara ve toplam bor ürünleri satış hasılatı ise 810 milyon Dolara yükselmiştir. 2015 yılında Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'in yapmış olduğu "Türkiye'nin En Büyük 1000 İhracatçı Firma" sıralamasında; İhracatta 14, sektörel olarak da 1. sırada yer almıştır. Kârlılık sıralamasında ise 3. sıradadır. Türkiye'nin en büyük ihracatçısı konumundadır.

2015 yılında İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri (İMMİB) «İhracatın Yıldızları» ödülleri Endüstriyel Mineraller İhracatı ve Anorganik Kimyasallar İhracatlarında 1. sırada yer almıştır. Üretim sektörüne göre Türkiye genelinde kurumlar vergisi sıralamasında 2013 yılında 3. sırada yer alan ETİ Maden, 2014 yılında üretim sektörüne göre Türkiye genelinde 2. sırada yer almıştır. 2015 yılı geliri toplam 810 milyon dolar olan Eti Maden'in net kârı % 42 olmuştur. Bu yüzden bor madenlerini işleyen Eti Maden ülkemiz için "altın yumurtlayan bir tavuk" haline gelmiştir.

Bor madenlerimizin işlenmesi (madencilik açısından) coğrafi, ulaşım, enerji vs. yönünden, diğer ülkelere kıyasla (özellikle Latin Amerika ve ABD ile karşılaştırıldığında), son derece elverişli ve uygundur. Örneğin Güney Amerika'da minimum 4.000 metre yükseklikte, Kuzey Amerika'da ise, ya çölün ortasında ya da milli parkların içinde olması çok büyük işletme zorlukları ve sorunları oluşturmaktadır. Türkiye bor yatakları rezerv, tenör ve işletme bakımından tüm dünyada rakipsizdir.

Eti Madenin özelleştirilerek kamu tekelinden vazgeçilmesi durumunda özel firmaların daha rasyonel çalı-

şacağı ve kazancın artacağı varsayımı doğru değildir. Bor işletmeciliğinde ortalama maliyetler ve ortalama satış fiyatları arasındaki oran kamu lehine çok iyi bir orandadır. Özel sektör işletmeciliğinin bu oranı yani kâr payını arttırmak için işçilikten kısma yani emek sömürsü yapma dışında yapabileceği herhangi bir şey yoktur. Aksine, özel şirketler arasındaki rekabet 1978 öncesinde olduğu gibi fiyatların ve toplam ülke kazancının 10 kat düşmesine neden olacaktır. Kaldı ki, yerli madencilik şirketlerinin uluslararası maden tekellerinin karşısında tutunabilecek güçleri bulunmadığından, bor rezervlerinin kısa sürede sözcüsü konusunu tekellerin eline geçmesi de kaçınılmazdır.

Maden Kanunu gereği arama ve işletmesi kamuya ait olan bor madenlerinin hiçbir denetleme mekanizmasına sahip olmayan Türkiye Varlık Fonuna devredilmesi demek, Eti Maden'in kamu paylarının rahatlıkla satılabileceği, bu kurumların gelir ve giderlerinin her türlü denetimden uzak ve istenilen her kesim ve zümreye aktarılabilmesi, yani özelleştirilebileceği demektir.

Ülkemiz, Mesleğimiz ve Geleceğimiz için HAYIR!

15 yıllık AKP iktidarı döneminde fiili olarak tüm yetkilerin tek bir kişide toplanmasının ülkemizi getirdiği nokta ortadadır. 16 Nisan sonrası tek bir kişinin kararı ile üzerinde gelecek kuşakların da hakkı olan doğal kaynaklarımızın talan edilmesine, mesleki haklarımızın elimizden alınmasına, geleceğimizin yok edilmesine izin vermeyelim.

Ülkemiz, mesleğimiz ve geleceğimiz için hep birlikte HAYIR diyelim!

1. Mehmet Kayadelen, Maden Yasası yine değişti. Bir sonraki değişiklik ne zaman? <http://kayadelen.gen.tr>
2. MİGEM, GSYH'nın yıllara göre dağılımı, <http://www.migem.gov.tr>
3. 2011 yılından sonra ÇSGB tarafından taşeron işçi sayısı açıklanamamaktadır.

Çağrımız tüm üyelerimize: Çocuklarımızın geleceği için

HAYIR'da buluşalım...

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu

Ülkemizin geleceği açısından son derece kritik bir dönemden geçmekteyiz. Baskı ve şiddetle toplumun tüm kesimlerine gözdağı verilirken, gazeteciler, siyasetçiler tutuklanıyor, meslektaşlarımızın da içerisinde olduğu birçok kamu görevlisi, Kanun Hükmünde Kararnamelerle hukuksuz bir şekilde görevlerinden ihraç ediliyor.

Anayasa ve hukuk ihlalleriyle, ülkemizi kaosa, krize, çatışmalara sürüklemek isteyenler, eşitsiz, adaletsiz, hukuk dışı bir ortamda anayasa değişikliğini gündeme getirerek, sınırsız yetkilerle donatılmış, denetim mekanizmaları yok denecek kadar az olan bir gücün, tek bir kişide toplanmasını amaçlamaktadırlar. Gelinen bu noktada, toplumun bilgisinden uzak tutulmuş, meslek odalarının, sendikaların ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin hiçbir şekilde alınmadığı, Mecliste tartışılması dahi engellenmiş bir Anayasa değişikliği ile karşı karşıyayız. Bu değişikliğin referandumda onaylanması halinde evrensel hukukun temeli olan kuvvetler ayrılığı ilkesi ortadan kaldırılıp yasama, yürütme ve yargı tek elde toplanacak, insan hak ve özgürlük alanları daha da daraltılarak demokrasiden tümüyle uzaklaşılacak, ülkemizin her alandaki sorunları derinleşecektir.

Ülkemizin ihtiyacı, tüm yetkinin, egemenliğin tek kişinin elinde toplanması değildir. HSYK üyelerinin yarısının, Anayasa Mahkemesi üyelerinin neredeyse tamamının bir tek kişinin iki dudağı arasında belirlenmesi asla kabul edilemez. Başta yargı olmak üzere kuvvetler ayrılığı ilkesi, demokrasinin temel gerekliliğidir. Tek başına bir kişiye parlamentoyu gereksiz fesih yetkisi

verilmesi açık bir diktatörlüktür.

Ülkenin yönetimi ve geleceği hakkında verilecek kararlar tek kişiye, tek akla, tek sese bırakılamaz. Bugün ihtiyaç herkesin kendi sözünü özgürce söyleyebildiği, kendi hayatı hakkında kendisinin karar verdiği eşit, özgür, demokratik ve laik bir Türkiye için HAYIR'ın sesini yükseltmektir.

Sanayisizleşmeye HAYIR!

Türkiye ekonomisinde 14 yıldır izlenmekte olan AKP dönemi ekonomi politikaları imalat sanayiini geri plana atarken, döviz üretme kapasitesi zayıf İstanbul rantı odaklı inşaat-emlak sektörünü, perakendeciliği, hizmet sektörlerini özendirmiştir. Önemli kur riskleri taşıyan büyük dış borçlanmalarla gerçekleştirilen bu sektöre yönelişler, Türkiye'nin döviz kazanma kapasitesi ve yeteneğini zayıflatırken sanayinin de hızla rekabet gücü kaybına ve zafiyetine yol açmıştır.

Üretimi, özellikle imalat sanayini gerileyen, zayıflatan, eriten bu büyüme paradigmasının yerine, İstanbul rantına odaklanmaktan alıkoyan, rekabet gücüne sahip, yüksek teknoloji imalat sanayiye yönelişi içeren bir paradigmayı oluşturmak ve bu patikaya geçiş yapmak kaçınılmaz hale gelmiştir.

imar kanunlarında yapılan değişikliklerle kıyılar, yeşil alanlar, orman alanları ranta açılmış ve bu kapsamda da serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetlerinin alanı daraltılmış, Odalarımızın kamu yararına yapması gereken mesleki denetimler ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. Bu durum hem mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı meslek alanlarının değersizleşmesine yol açmış, hem de çevreye, doğaya, kıyılarımıza ve çağdaş kent yaşamına olumsuz etkileri olmuştur.

CUMHURİYET, DEMOKRASİ, LAİKLİK İÇİN, ÜLKEMİZ, HALKIMIZ VE MESLEK ALANLARIMIZI SAVUNMAK İÇİN DE "HAYIR" DİYORUZ!

- Antidemokratik bir tarz ve içerikle, OHAL koşullarında hazırlanıp, OHAL koşullarında halkoyuna sunulacağı için,

**Geçmişimizin Yok Edilmesine,
Geleceğimizin Çalınmasına
İzin Vermeyeceğiz!**

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

İşsizliğe, Güvencesiz Çalışmaya, İş Cinayetleri HAYIR!

Sanayisizleşme ve üretime dayalı olmayan ekonomi politikaları nedeniyle bugün genç ve mühendis işsizliği %30 seviyelerine ulaşmıştır. Meslektaşlarımızdan bu ekonomik politikalar girdabı içerisinde işsizliğe, güvencesiz çalışmaya ve düşük ücretlerle çalışmaya mahkum edilmektedir.

Serbest Mühendisliğin ve Odaların Kamusal Denetim Alanlarının Yok Edilmesine HAYIR!

2002 yılından beri süre gelen Kamusal Alanların ranta açılmasının önünün açılması, denetimsizliğin sistem haline getirilmesi süre gelen anlayış neticesinde, özellikle

- Piyasacı, kamu kaynak ve varlıklarını yok eden sömürürant düzenini kalıcılaştıracağı için,
- Emek, halk, doğa, kadın, çocuk, insan ve yaşam düşmanı düzeni kalıcılaştırılacağı için,
- Fiili olarak uygulanan dikta rejimine yasal statü kazandıracığı için,
- Bağımsızlık, Cumhuriyet, demokrasi, laiklik bütünlüğüne darbe vuracağı için,
- Kamu-toplum yararını, kamusal hizmet ve denetimi kaldıracağı, meslek alanlarımızı kamusal içerikten arındırıp piyasaya açacağı, meslek örgütlerimizi tasfiye edeceği için,
- Ülkemizi hep gerilim ve savaş ortamında tutacağı, halkların kardeşliğini yok edeceği için bu Anayasa değişikliğine **HAYIR** diyoruz.

“Hakların Güvence Altına Alınmadığı ve Güçler Ayrılığının Belirlenmediği Bir Toplumun Anayasası Yoktur”¹

Berna Çelik, Mimarlar Odası Avukatı

Anayasaların kanunların kendisinden türettiği kaynak olma özelliğiyle, bir ülkedeki en üstün hukuk gücüne sahip resmî belge olduğu kabul edilir. İnsan hakları ve devlet örgütlenmesinin dayandığı kuralları gösteren yönüyle de anayasaların sadece hukuk alanına ilişkin olmadığı, siyasal alanı ilgilendirdiği söylenebilir. Anayasa yapmanın asıl amacı, devleti hukukla sınırlayarak bireylerin özgürlüklerini güvence altına almaktır. Keyfi yönetim yerine, kurallara bağlı, hukukla sınırlanmış bir yönetim sağlama hedefi vardır. Daha somut olarak ifade etmek gerekirse anayasacılık, “devletin temel işlevlerinin farklı organ veya makamlar arasında paylaştırılmasını, temel hakların anayasal olarak tanınip güvence altına alınmasını, devlet iktidarının belli hukuk kurallarına bağlanmasını ve bunların güvencesi olarak bağımsız mahkemelerin oluşturulmasını gerektirmektedir.”²

Her ülkenin devlet teşkilat yapısını gösteren resmî bir anayasasının olduğu, ancak her devletin anayasal devlet olmadığı yani anayasalı devlet / anayasal devlet ayrımı, doktriner tartışmada sıklıkla kullanılan bir ayrımdır. Anayasal devlet olabilmek, temel insan haklarını garanti altına alabilmek ve devlet iktidarını sınırlamakla mümkün olabilir. Hiçbir şekilde ihlal edilemez temel haklar ve bu hakların ihlalini engellemek için gerekli olan kuvvetler ayrılığı, anayasacılığın temelini oluşturmaktadır. Toplumsal sözleşme olan anayasalarda bireylerin özgürlükleri ile devletin otoritesi arasındaki denge ve bunun denetimi için farklı sistemler geliştirilmiştir. Kuvvetler ayrılığının olduğu devletlerde yasama ve yürütme organı arasındaki ilişkiye göre; parlamenter sistem, başkanlık sistemi, yarı başkanlık ve meclis hükümeti sistemi olarak adlandırılan siyasal rejimler benimsenmiştir. Bu sistemlerde yargı erkini ise bağımsız olması esastır.

Anayasaların, yapıldıkları ve kabul edildikleri zamanın ruhunu yansıttıkları ve yapıldıkları zamanın koşullarını sürekli kıldıkları kabul edilir. Bu nedenle anayasaların demokratik yöntemlerle, müzakere edilerek, halkın ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla geniş bir uzlaşma platformu sağlanarak yapılmasıyla başarılı sonuçlar alınabilir. 21

Temmuz 2016’dan itibaren ülke genelinde geçerli olağanüstü hal ortamında yapılan Anayasa değişikliği, öncelikle yapıldığı koşullar nedeniyle endişe vericidir. Temel hakların kullanımının askıya alındığı, basın yayın organlarının, sivil toplum örgütlerinin ve üniversitelerin baskı altında olduğu, demokratik tartışma olanaklarının kısıtlandığı ve hatta ortadan kaldırıldığı koşullarda, toplumsal hayata katkıda bulunabilecek bir anayasa değişikliği yapmak için gerekli olan anayasal kamuoyunun varlığından söz etmek olanaklı değil.

Anayasa değişikliği için meşru bir zemin olmamasına rağmen; Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde kabul edilen “Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” 16 Nisan 2017 tarihinde halkoyuna sunulmak üzere 11.02.2017 tarihli Resmî Gazete’de yayımlandı.

Teklif sahibi milletvekillerinin mensup olduğu iktidar partisinin gündeme getirdiği Anayasa değişikliği için her ne kadar bir “rejim değişikliği” olmadığı ileri sürülmekte ise de; adına ne denirse denilsin parlamenter sistemden uzaklaşıp, yerine herhangi bir siyasal sisteme sığmayan, erklerin bir kişide birleştiği “kuvvetler birliği” sistemi getirilmektedir.

Anayasa değişikliğini incelediğimizde, halkoyu ile seçilen Cumhurbaşkanının hem yasama hem de yargı organlarında yer alan karar vericilerin kimler olabileceğini belirleme gücüne sahip olduğu görülüyor.

Anayasa değişikliğiyle Cumhurbaşkanı aynı zamanda partisinin genel başkanı olabileceği için, kendisinin aday olduğu seçimlerle aynı gün yapılacak parlamento seçimlerinde partisinden kimlerin milletvekili seçilebileceğini belirleme gücüne de sahip olacaktır. Atayacağı bakanlar ve yardımcılar ile tek başına yürütme yetkisini kullanacak olan Cumhurbaşkanının aynı zamanda yasamanın çoğunluğunu tayin edebilmesi yasama ve yürütme ayrımını ortadan kaldırmaktadır.

Cumhurbaşkanına kararname çıkarma yetkisi verilmesi, veto ettiği yasaların, ancak TBMM’nin üye tam sayısının salt çoğunluğu ile yeniden yasalaştırabilmesi ve

gereksiz Meclisi feshetme yetkisi tanınması parlamentonun gücünü zayıflatan diğer değişikliklerdir. Parlamentonun yürütmeyi denetleme mekanizmaları neredeyse kalmamıştır.

Üye sayısı 15'e düşürülen Anayasa Mahkemesi'nin 12 üyesinin, 13 üyeli Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun 6 üyesinin doğrudan Cumhurbaşkanı, geri kalanlarının ise Cumhurbaşkanının kontrolü altındaki TBMM tarafından seçilmesiyle bağımsız bir yargıdan söz etmek mümkün olmayacaktır.

Anayasa değişikliğiyle getirilmek istenen sistemde, tek başına yürütme gücünü kullanan Cumhurbaşkanı ile gerek yasama, gerekse yargı arasındaki ilişkilerde denge ve denetleme mekanizmaları yoktur. Seçimleri yenileme, yardımcılarını ve bakanları, üst düzey kamu yöneticilerini, Anayasa Mahkemesi ile Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerini atama gibi Cumhurbaşkanı'na verilen yetkiler şartsız ve sınırsız bir şekilde, herhangi bir denetime tabi olmaksızın tanınmaktadır. "Bu şekilde bir yetki verme örneği çağdaş demokrasilerde yoktur."³

Anayasa'da "sosyal ve ekonomik haklar" arasında sayılan; aile, eğitim, kamulaştırma, özelleştirme, çalışma, sosyal güvenlik, sendika, toplu sözleşme, grev, sağlık, çevre, konut, kıyılardan yararlanma, kültür varlıklarının korunması gibi konular, Anayasa'nın 13. maddesine göre kanunla düzenlenebilir. Ancak Anayasa değişikliğinde kendi içinde çelişki yaratılarak, "kişi hakları ve ödevleri" ile "siyasi haklar ve ödevler" in kararname ile düzenlenemeyeceği açıkça belirtilirken, sosyal ve ekonomik hakların kararname ile düzenlenmesine olanak tanınmıştır. Böyle bir durumda kanun ile Cumhurbaşkanlığı kararnamesi arasında çelişki söz konusu olduğunda hangisinin uygulanacağına dair ortaya çıkması muhtemel bir uyumsuzluğun çözümünde Cumhurbaşkanının güdümünde olan Anayasa Mahkemesi'nin vereceği kararın bu hakların korunmasını ne ölçüde sağlayacağı kuşkuludur.

Özetle ifade etmek gerekirse, yurttaşların birarada yaşama koşullarını, yönetim biçimi ile temel hak ve özgürlüklerini doğrudan etkileyecek bu Anayasa değişikliği; hakları güvence altına alan, hukukun üstünlüğüne dayalı, demokratik ve çağdaş bir anayasa beklentisini karşılamaktadır.

*Mimarlık Dergisi'nin 394. sayısında yayınlanmıştır.

1. 1789 İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi'nin 16. maddesi.
2. Prof. Dr. Mustafa Erdoğan, 2011, Anayasa Hukuku, Orion Yayınları, Ankara
3. Prof. Dr. Kemal Gözler, "Elveda Kuvvetler Ayrılığı, Elveda Anayasa"

“Hayır” demeye devam edeceğiz!

C. Sami Yılmaztürk, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Anayasal rejimi kökten değiştirecek nitelikteki “Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” on gün gibi kısa bir sürede aleni usul ihlalleriyle Meclisten geçirildi. Birakın kamuoyunu, milletvekillerinin dahi okuma, tartışma ve anlamalarına fırsat verilmeden, onaylanması için fiziki kuvvete başvuran milletvekillerinin bugün bile üzerinde yorum yapabilecek bilgiye sahip olmadıkları değişiklik teklifi 16 Nisan 2017’de halkoyuna sunulmak üzere 11 Şubat 2017 tarihli Resmî Gazete’de yayımlandı.

Yine demokratik olmayan, askeri darbe koşullarında, silahların gölgesinde yapılan bir referandum sonucunda yürürlüğe giren 82 Anayasanın evrensel hak ve özgürlükler çerçevesinde yeni bir “toplumsal sözleşme” yaklaşımıyla değiştirilmesi yerine bir oldubitti ile TBMM çoğunluğunun oylarına dayanarak hiçbir demokratik tartışma yürütülmeden, evet oyu verenlere dahi metni okuyabilme ve anlayabilme şansı tanınmadan yasa Meclisten geçirildi.

Geniş bir toplumsal mutabakata dayanması gereken toplumun önemli bir bölümünün görüşünü alma gereği bile duyulmadan tepeden inme bir şekilde yürürlüğü sokulan anayasalar, usulen sorunsuz şekilde hazırlanmış, biçimsel olarak halkoylamasıyla onaylanmış bile

olsalar daha baştan ölü doğarlar. Böylesi anayasalar, 12 Eylül Anayasası gibi, demokratik hak ve özgürlükleri güvence altına almayı değil, tam tersine bu hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmanın yollarını açan baskı yasalarından başka bir şey değildir. Bu nedenle de anayasadan çok, “anti-anayasa” olarak adlandırılmayı hak ederler.

Toplumun bir kısmını yok sayan, demokratik tartışma kültürünü reddeden, ben yaptım oldu zihniyetiyle hazırlanan anayasa metni-ne karşı TMMOB ve Mimarlar Odası eleştirel tavır almış, oluşturulmak istenen esas teşkilat yapısını ege-men iktidarın diktatörlük özleminin bir yansıması olarak tespit ederek reddetmiştir.

Bu çerçevede anayasa değişikliğine dair kanun teklifinin 9 Ocak 2016’da kabul edilmesinin ardından,

- Anayasa değişikliği tartışmaları Meclisle sınırlı, alelacele ve 12 Eylül askeri dönemini andırır nitelikteki OHAL koşullarında, basın yayın organlarının kapatıldığı, gazetecilerin hiçbir suçlama yapılmadan aylarca hapis-hanelerde tutulduğu, meslek odalarının, sendikaların, sivil toplum örgütlerinin, siyasi parti ve üniversitelerin baskı altına alındığı, binlerce akademisyen ile kamu çalışanı-

HAYIR

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

nın görevlerinden uzaklaştırıldığı, muhalif belediyelere hukuksal dayanağı olmadan kayyum atıldığı, muhalif kimlik taşıyan herkesin tehdit edildiği, insan hak ve özgürlüklerin askıya alındığı bir ortamda yapıldığı için;

- Söz konusu değişiklik metni anayasaların taşıması gereken "toplumsal sözleşme" niteliği yerine sadece bir kesimin düşünce, niyet ve emellerini tek yanlı olarak topluma dayatmayı hedeflediği için;

- Demokratik sistemlerin olmazsa olmaz niteliği olan kuvvetler ayrılığı yerine yasama, yürütme ve yargının tek elde toplanmasını sağlayarak yaşamakta olduğumuz diktatoryal yönetim anlayışının kurumsallaşmasını sağlayacağı için;

- Tüm doğal, tarihi, kültürel ve sosyal yaşam kaynaklarımızın daha fazla rant uğruna, "Ben ülkemi adeta pazarlamakla mükellefim" diye açıkça ifade edilerek yerli ve yabancı yatırımcıların talanına sınırsızca açılması girişimlerini deşifre eden ve edecek olan meslek odaları, sendikalar ve diğer STK'ların susturulması için düzenlemeler içerdiği için;

- Bir yandan sınırsız, plansız, programsız inşaat yapılırken mimar, mühendis ve şehir plancılarının yapı üretim sürecinden dışlanması yönünde adımlar atan, "bize teknik eleman değil, ara eleman lazım" diyerek meslek alanımızda yetersiz teknik eleman istihdamı ile işsizlik ve daha

yoğun sömürü koşullarını sağlamaya çalışan, daha fazla sağlıksız ve güvensiz yapı üretimine sebep olacak bu siyasi anlayışın egemenliğine dur diyebilmek için;

- Laik ve demokratik bir cumhuriyet yönelişi yerine dine dayalı bir devlet anlayışının savunucusu siyaseti mutlak egemen kılacak bir rejim değişikliğine gidilmesi öngörüldüğü için

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Yönetim Kurulu, 26 Ocak 2017 tarihli, 44/38-02 sayılı toplantısında oybirliği ile bağlı bulunduğumuz TMMOB ve Mimarlar Odası çatısı altında, emek ve meslek örgütleri ile aktif işbirliği halinde #HAYIR kampanyası yürütme kararı almıştır.

Değerli meslektaşlarımız;

Cumhurbaşkanının "Siz istesenez de, istemesenez de sistem artık değişmiştir; şimdi adını koymak gerekir", başbakanın ise "1923 yılından bu yana parlamenter sistem problem" sözleriyle, demokratik parlamenter sistem tüm kazanımları ile yok edilmek, tarih geriye döndürülmek istenmektedir.

Bir Cumhuriyet Kurumu olan TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Yönetim Kurulu olarak sorumluluk alıyor ve tüm meslektaşlarımızı kazanımlarımızı korumak ve geliştirmek için dayanışmaya, #HAYIR kampanyasında aktif görev almaya davet ediyoruz.

“Hayır” ve “Tarım”

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, İstanbul Şubesi

Anayasa, örgütlü toplumda, devletin yönetim biçimini belirleyen, yasama, yürütme, yargı erklerinin ve egemenlik haklarının nasıl kullanılacağını gösteren, yurttaşların hak ve ödevlerini, özgürlüklerini saptayan ve düzenleyen toplumsal sözleşmelerdir.

Başkanlık sistemi referandumu olarak anılan, 16 Nisan 2017 de halkoyuna sunulacak olan 18 maddelik anayasa değişikliği teklifi paketi yurttaşları, ülkemizi, komşu ülkeleri ve Türkiye'nin dünyada ki yerini derinden etkileyecektir.

Siyasi iktidar, 15 yıldır uygulamasını sürdürdüğü neo-liberal ekonomik ve sosyal politikalar ile yurttaşlar ve ülke kaynaklarında giderek derinleşen tahribat oluşturmaya devam etmektedir. Dış politika da Büyük Ortadoğu Projesi, İlimli İslam ve Yeşil Kuşak gibi emperyal yeni dünya düzeni planlarının taşeronluğunu üstlenerek komşu ülkeler ve halkları ile olan barış eksenli perspektif terk edilmiştir.

İktidar, toplumu, işsizlik, yoksulluk, açlık ve gelecek kaygısı gibi iktisadi araçlarla ve kimlik bunalımı, yozlaşma, etnik, mezhep ve sınıfsal kutuplaşma gibi sosyo-kültürel araçlarla yönetilir hale getirip, kodları ile oynayarak hükümet etmeyi, iktidarlarının sürekliliğini sağlamak için sürdürmeye devam etmektedir.

Yurttaşların, artık sürdürülebilir olmayan, kamuflajlı ekonomi-politikalara karşı giderek artan düzeyde uyanışının, iktidar çevrelerinde yaratmaya başladığı bozgun, ulusal ve uluslararası sermaye çevrelerince fark edilmiştir. Bu sürecin iktidarı kaybetmeyle sonuçlanacağı öngörüldüğünden, sürecin, kontrolünün kolaylaştırılması, yavaşlatılması veya durdurulması için en etkili yol olarak, erkler ayrılığı ilkesini yok eden, tek adam rejimini sağlayacak uygun bir anayasa yaratma sürecinin başlangıç maddeleri olarak, 18 maddelik anayasa değişikliği hedeflenmektedir.

Biz tarımın mühendislerinin örgütlü gücü olarak, anayasa değişikliği paketinin kabul edilmesi durumunda, uygulanagelen yanlış tarım politikalarının neden olduğu olumsuz sonuçların derinleşerek devam edeceğini göerek, kötü gidişe dur demek için HAYIR diyoruz.

Son 15 yılda iktidarın politik tercihlerinin sonuçları olarak;

40. Ziraat Fakültesi de açılıp Ziraat Mühendisi enfla-

yonu yaratılmış, buna karşın tarım topraklarımızın azalması ve çiftçilerimizin topraklarını hızla terk etmek zorunda bırakılmaları, mesleki faaliyet alanlarımızı daraltarak Ziraat mühendislerinin işsizliğe ve yoksulluğa mahkum olmalarına neden olmuştur.

Mesleki çalışma alanlarımız daraltılıp, yetkilerimiz kısıtlanmış, kurumlarımız etkisizleştirilmiştir.

Hollanda yüzölçümüne eşdeğer tarım arazilerimiz ilkel tarım anlayışı sonucunda nadasa bırakılarak tarımsal üretimin azalmasına neden olunmuştur.

Belçika yüzölçümüne eşdeğer tarım arazimiz azalmış, tarım arazileri maden ve enerji yatırımlarına feda edilmiştir.

Bütçede, faiz ödemelerine, tarımsal desteklerin 5 katı kaynak ayrılarak, üretimi, dolayısıyla istihdamı değil, rant ekonomisini önceleyen politikalar uygulanmıştır.

Buğday ekim alanlarımızın 15 yıllık süreçte, 17 milyon dönüm daralmıştır. Üretim potansiyelleri mevcutken, Anavatani Anadolu olan buğdayı 40 Milyon ton, yağlı ve yağsız tohumları 80 Milyon ton ithal ederek çiftçiyi yoksullaştıran, ülke kaynaklarını heba eden yandaş ithalatçı lehine politikalar uygulanmıştır.

Kayıtlı çiftçi sayısı 2,8 milyondan 2,2 milyona gerilemiştir. Üreten değil tüketen toplum olmaya hizmet eden politikalar uygulanmıştır.

Uygulanan tarım politikaları ile genç çiftçi adaylarının tarım topraklarını terk etmelerine ve ucuz iş gücü olarak kentlere göç etmelerine neden olunmuştur.

Uzman çiftçiler, üretmez, satamaz, kazanamaz hale getirilerek, yoksulluğa mahkum edilmiş, topraklarını terk edip, kentlerde yabancı yatırımların, ucuz iş gücü, ücretli köleleri olmalarına neden olunmuş, göçün yarattığı sosyal sorunlar ve yoksulluk oya tahvil edilmiştir.

Yatların kullandığı mazottan alınmayan ÖTV, çiftçinin kullandığı mazottan alınmaktadır.

Tarım, çiftçinin ve halkın yararına değil, bir grup çıkar çevresinin yararına göre yönetilir hale gelmiştir.

Gıda da, dışa bağımlılık ve çokuluslu şirketlerin payları artmıştır.

Pancar kotası, halkımızı, sağlıksız glikoz şurubuna ve çokuluslu şeker şirketine mahkum etmiştir. Zeytin bahçeleri talan edilmektedir.

2002'de 405.882 olan tütün üreticisi sayısı 2015'de %86,2 azalarak 56.000'e gerilemiş, tütün üretimi ise sırasıyla 159.521 ton iken %61,1 azalarak 62.000 ton civarına gerilemiştir.

Fındık başta olmak üzere taban fiyatı uygulanan birçok tarımsal ürünün üreticileri insanca yaşayabilir ve yenden üretim yapabilir olmaktan uzaklaşmıştır.

Dünya da tarım kesiminin öz örgütü olan Kooperatifler yerine, ülkemizde şirketlere bağımlı hale getirilmiş, gıda egemenliğine bağlı olanakları kaybettirilmiştir.

Meralarımız, tahsis amacı değişikliği adı altında amaç dışı kullanılıp, daraltılırken, saman bile ithalata bağımlı hale getirilmiştir.

Dünyanın birçok ülkesinde yasak olan GDO'lu ürün ithalatına, 8 yem bitkisinde izin verilmiştir.

Hayvansal tarım alanında uygulanan yanlış politikalarla üretici, üretimden uzaklaştırılmış, ülke kendine yeter olmaktan, ithalatçı ülke durumuna gelmiştir.

Bilimsel olmaktan uzak avcılık uygulamalarına günlük siyasi çıkarlar uğruna göz yumularak halkın ucuz ve sağlıklı gıdası olan balık popülasyonlarının büyük oranlarda azalmasına ve bazı balık türlerinin nerdeyse denizlerimizde artık görülmemesine neden olunmuştur.

Temel ihtiyaç olan gıdaların üretildiği tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı, her geçen yıl daha da artmaktadır. Tarım topraklarımızın azalmasına göz yumulurken Sudan'dan tarım toprağı kiralanmaktadır.

155 Milyar Dolar ithalat ile dışa bağımlı hala getirilen ülke tarımının hali, milli tarım projesi gibi süslü sunumlarla gizlenmeye çalışılmaktadır.

Tarım kesiminin en önemli kuruluşlarından olan Ziraat bankası ve Çay Kur Varlık fonuna devredilerek, siyasi mega projelerinin finansman kaynağı haline getirilmiştir.

Büyükşehir yasası tarım arazilerinin imara açılmasına, ranta alet edilmesine, çiftçi ve köylünün mal varlıklarının talanına neden olmaktadır.

İklim değişiminin etkilerini giderek daha fazla hissedeceğimiz önümüzdeki yıllarda, eksenini dışında yürütülen tarım politikalarının acı sonuçları ile karşılaşmamak, doğaya, toprağı, suya, havaya ve gıdamıza sahip çıkarak ekolojik tarım yapabilmemiz için anayasa değişiklik teklifi referandumunda HAYIR diyoruz.

Kadınlar “Hayır” diyor!

TMMOB İstanbul İKK Kadın Komisyonu

Sevgili mühendis, mimar, şehir plancısı kadınlar,

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Kadın Komisyonu olarak kadın dayanışmasına olan inancımızla sürdürüyoruz çalışmalarımızı. Bu mektup da yaşamımızda, geleceğimizde söz ve karar sahibi olabilelim diye, geleceğimiz için, dayanışma ile kaleme alındı.

Anayasa değişikliği ve referandum her birimizin gündemi. Kadınların oyu ne olacak? Ne olmalı? Birlikte karar verelim.

Bizler kadınların kendi bedeni üzerinde karar vermesini engelleyen kürtaj yasasına karşı çıktık, engelledik.

Bizler “erkek mühendis” aranıyor diyen cinsiyetçi iş ilanlarını mevcut Anayasa’daki eşitlik ilkesini dayanak alarak kaldırttık, çalışma yaşamında kadın-erkek ayrımlarına karşı çalışmalar yaptık. Çalışabilmek, mesleğimizi icra edebilmek için işyerlerimizde, mahallelerimizde kreşler istedik.

Kız çocuklarının istismarcılarla evlendirilmesine yol açacak yasaya birlikte karşı çıktık, yasayı engelledik.

Kadınlar boşanmak isteyince engel olan, erkekler isteyince önünü açan, nafaka hakkını sınırlayan, mirasta payımızı ortadan kaldıran meclis raporuna karşı geldik, durdurduk.

Çalışma hayatında, toplumsal yaşamda KADINLAR VARDIR dedik.

Anayasa değişikliği ile tüm bu yasal hazırlıklar, engellediğimiz yasaların tek tek önü açılacak, biliyoruz. Dünyada örneği görülmemiş bir Başkanlık sisteminde, güçler ayrılığı ilkesi son bulacak, yürütmenin, yasamanın ve yargının tüm yetkileri tek bir adamda olacak çünkü. ‘Kadın erkek eşit değildir’ diyenlerin, kız çocuklarını tecavüzcülerle evlendirmek için yasa teklifi verenlerin, kız ve oğlan çocukları aynı sınıfta okumasınlar diyenlerin, ‘kürtaj cinayettir’ diyenlerin, nasıl giyineceğimizi, nasıl yürüyeceğimizi, nasıl güleceğimizi belirlemek isteyenlerin hazırladığı bir Anayasa değişikliği çünkü.

Bu yüzden Hayır deme, Hayır’ı anlatma zamanı.

Başkanlıkla kadınlar, kadın mühendisler, mimarlar, şehir plancıları çalışma hayatında daha fazla istihdam mi

edilecek? **Hayır**

Esnek çalışma yasalarıyla evlere hapsedilmeye çalışılan kadınların iş güvencesi mi olacak? **Hayır**

Kız çocukları eğitimlerine devam mı edebilecek? Kadınlar daha kolay mühendis, mimar, plancı mı olacak? **Hayır**

Kadınların evde, işte, sokakta hatta otobüste şiddet görmesi son mu bulacak? Özgecan Arslan cinayetinden sonra 700 kadın daha hayatını kaybetti, bu anayasa değişikliği ile kadın cinayetleri mi duracak? **Hayır**

Farklı cinsel yönelimlere, cinsel kimliklere karşı tahammülsüzlük, şiddet son mu bulacak? Özgürce var olabilecek miyiz? **Hayır**

Savaş mı bitecek, savaşta canlarımızın, sevdiklerimizin hayatını kaybetmesi son mu bulacak? **Hayır**

Kadınlar sokaklarda güven içinde dolaşabilecek, huzurlu olabilecek mi? **Hayır**

Cevaplar hayır çünkü yıllar boyunca eğitim, ve istihdam alanındaki yasal düzenlemelerin, refah, huzur, güvenlikle ilgili kötüye gidişlerin doğrudan mağduruuz.

Geleceğimiz için biz kadın mühendis, mimar, şehir plancılarının sorumluluklarından biri Anayasa değişikliğini anlamak ve anlatmak bugün.

Evde, işte, sokakta babadan, kocadan, sevgiliden, patronlardan gördüğümüz baskı ve şiddet artarken yaşamımız ve irademizi tek bir başkana, tek bir adama teslim etmeyelim.

Bugüne kadar pek çok hakkımızı HAYIR diyerek kazandık.

Evde tek adam egemenliğinin ve baskısının ne olduğunu biz kadınlar çok iyi biliyoruz.

Ülkemizde de tek adam egemenliğine, HAYIR diyelim.

HAYIR

tmmob
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

